

[Kristen Amby.]

ogsaa den Jagt, det tyske Politi ellers vilde have øvet her i Landet paa alle Kommuner, og det er adskillige Tusinde. Det er rigtigt, at saadan ligger det, men derefter maa det siges — og det kan ikke hjælpe, at vi forsøger at skjule det —, at der handlede urigtigt fra Regeringens Side. Ethvert Regeringsmedlem maa bære sit Ansvar for, at Spørgsmaalet om Kommunisternes Interneringsforhold ikke blev taget op; de sad flere i samme Celle ude i Vestre Fængsel, inden man fik ordnet Forholdene, og hver Ting, der skulde gennemføres til Forbedring af deres Forhold, skulde ligesom presses igennem.

Dernæst er der i Sagen ikke een, men mange, mange Henvendelser fra Rigsdagsmænd — ikke fra den samlede Rigsdag, for noget saadant kunde man ikke diskutere i Rigsdagen dengang, men fra Rigsdagsmænd af alle Partier. Jeg nævnte et Navn forleden Dag, det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch. Jeg vil gerne i denne Forbindelse sige, at det glæder mig overordentligt — det er jeg taknemmelig for —, at det ærede Medlem Hr. Martin Nielsen gav den Karakteristik, han gav af Pastor Povlsen. Der er maaske ikke nogen stor Kreds af Mennesker, der har kendt ham, men jeg er i hvert Fald stolt over at høre, saadan som vi alle gør, til vort Folks Kirke, fordi han handlede ikke blot og slet ikke væsentligt ud fra det, man kan kalde humanitære Motiver, men ud fra sit kristelige Grundsyn.

Pastor Povlsen var en gammel Mand, og han blev slidt op og døde for tidligt paa Grund af det Arbejde, han gjorde. Han talte med de Mennesker, der dengang baade for deres eget og for deres Paarørendes Vedkommende var i Nød, en Nød, som Staten ikke gjorde hvad den kunde for at hjælpe dem ud af; han foretog Rejser Dag ud og Dag ind, han var ustandselig baade hos Justitsministeren og den daværende Socialminister, længere kunde man ikke naa, for at faa Forholdene principielt ændret, og han fortvivlede over at løbe Panden mod en Mur. Det er Sandheden om dette. Jeg fik en Forespørgsel i Embeds Medfør om, hvordan jeg saa paa det som Fængselspræst, at det blev tilladt Pastor Povlsen at komme hos Kommunisterne. Meningen var naturligvis, at en Mand, som ikke var Fængselspræst, helst ikke skulde have en saadan Adgang. Jeg besvarede Forespørgselen uhyre skarpt, jeg besvarede den derhen, at eet er, hvad Staten mener at kunne tillade sig ud fra statslige og statspolitiske Motiver, men drejer det sig om Kirken, har Kirken en

eneste Pligt: overhovedet at se bort fra, om Folk er Kommunist, eller hvad de er; Hovedsagen er den, at den, der kalder paa sit Folks Kirke, naar han er i Nød, har Kirken Pligt til at gaa til, og Pastor Povlsen var den eneste Mand, Kommunisterne virkelig havde Tillid til. Det blev i Forespørgselen antydet, at Kommunisterne ingen Religion havde, og derfor var der ingen Mening i, at de skulde have Sjælesørger. Hele denne Opdeling i Kommunist, dem, der er Ateister, og de andre, som er noget andet, giver jeg menneskeligt og sjælesorgsmæssigt ikke en Døjt for. Pastor Povlsen fulgte sit Hjertes Kald og fik ogsaa, i hvert Fald paa det Tidspunkt, Lov til at komme der. Man gjorde Forsøg paa at hævde, at det burde han ikke af Hensyn til den officielle Fængselspræst, men jeg sagde, at han var den eneste Præst, de havde Tillid til, og hvad han talte med dem om, kom ikke Staten eller det offentlige ved; det maatte henregnes under Skriftemaal, enten de regnede stærkt med Religion eller ikke.

Med Hensyn til Forholdene vedrørende den 29. August er der meget, som endnu er uopklaret, men det faar vi vel en Gang Klarhed over i den parlamentariske Kommission. Saa meget kan jeg sige, at Udvalget eller dog en Del Medlemmer af det kommunistiske Udvalg sammen med Justitsministeren, saa vidt jeg erindrer i August eller Juli 1943, var oppe i Horserødlejren og havde en Forhandling med et Udvalg fra Lejrens Folk, altsaa nogle Mennesker, som de internerede selv havde valgt, og hvor det Spørgsmaal blev bragt paa Tale: Hvad vil man gøre over for os, hvis Nazisterne eller Tyskerne tager Magten her i Landet? Det var det Spørgsmaal, man ganske konkret stillede. Der blev ikke svaret klart af Justitsministeren, maaske fordi det var ham umuligt, det vil jeg gerne medgive, at give et klart Svar. Jeg ved, hvad jeg selv sagde, jeg kan ikke sige det bliver *verba ipsissima*, men min Erindring er tydelig, jeg sagde: Justitsministeren kan maaske ikke, fordi han sidder i det Embede, svare, at hvis Tyskerne eller Nazisterne tager Magten, vil vi lukke Jer ud, men hvis den Forudsætning er rigtig — og det er det, der bliver paastaet —, at I sidder beskyttet af den danske Stat for jeres egen Skyld, er det klart, at i det Tilfælde denne Forudsætning ikke mere holder Stik, nemlig i det Øjeblik der ikke er nogen dansk Statsledelse til at beskytte Jer, er enhver Forudsætning for jeres Indspærring naturligvis borte.

Under den Form blev det sagt, og det